

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 14.06.2002
COM(2002) 315 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**Ενδιάμεση έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έναρξη της
επιχειρησιακής υλοποίησης του δεύτερου σταδίου του προγράμματος Leonardo da Vinci
(2000-2006)**

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ενδιάμεση έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έναρξη της επιχειρησιακής υλοποίησης του δεύτερου σταδίου του προγράμματος Leonardo da Vinci (2000-2006)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	ΑΠΟ ΤΟ Leonardo I ΣΤΟ Leonardo II	3
2.	ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	4
2.1.	Γενική στρατηγική	4
2.2.	Συμπληρωματικότητα των πολιτικών	5
3.	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	6
3.1.	Οργάνωση της διαχείρισης	6
3.2.	Λειτουργία της διαχείρισης του προγράμματος	8
4.	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2000 και 2001	11
4.1.	Διαδικασία Α: Σχέδια κινητικότητας	11
4.2.	Διαδικασία Β: Δοκιμαστικά σχέδια, γλωσσικές ικανότητες, διακρατικά δίκτυα	13
4.3.	Διαδικασία Γ: Υλικό αναφοράς, θεματικές ενέργειες, κοινές ενέργειες	15
4.4.	Το δίκτυο Euroguidance	16
4.5.	Συμμετοχή στα σχέδια και ομάδες στόχοι	17
4.5.1.	Συμμετοχή των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ	17
4.5.2.	Ίσες ευκαιρίες για τους άνδρες και τις γυναίκες	18
4.5.3.	Συμμετοχή των υποψήφιων χωρών	19
5.	ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ	20
5.1.	Παρακολούθηση των υφιστάμενων σχεδίων	20
5.2.	Διάδοση των αποτελεσμάτων των σχεδίων στο πλαίσιο του Leonardo da Vinci	21
5.3.	Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των σχεδίων στο πλαίσιο του Leonardo da Vinci	22
6.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΚΑΙ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	23
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ		

Εισαγωγή

Το πρόγραμμα **Leonardo da Vinci** είναι το κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την υλοποίηση μιας πολιτικής για την επαγγελματική κατάρτιση στην Ευρώπη. Στοχεύει να βελτιώσει την ποιότητα και να αναπτύξει τον καινοτόμο χαρακτήρα και την ευρωπαϊκή διάσταση των συστημάτων και των πρακτικών επαγγελματικής κατάρτισης, ενώ αποτελεί βασικό μέσο για την υλοποίηση της δια βίου μάθησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Λόγω της σημασίας του προγράμματος, όλοι οι εμπλεκόμενοι συμφώνησαν να εκπονήσουν εγκαίρως σχέδια υλοποίησής του. Ως εκ τούτου, με το άρθρο 13 παράγραφος 5 της απόφασης του Συμβουλίου του 1999 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλείται να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο των Υπουργών, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών «μια πρώτη ενδιάμεση έκθεση σχετικά με την αρχική επιχειρησιακή υλοποίηση του προγράμματος έως τις 30 Ιουνίου 2002». Η εντολή αυτή εκτελείται με την παρούσα έκθεση.

Η μεθοδολογία που ακολουθείται στην έκθεση συνίσταται σε ανάλυση των δραστηριοτήτων οι οποίες πραγματοποιήθηκαν από τους εμπλεκόμενους στο πρόγραμμα στη διάρκεια των δύο πρώτων ετών υλοποίησής του. Η παρούσα **έκθεση δραστηριοτήτων** δεν αποτελεί αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και του αντικτύπου, δεδομένου ότι συντάσσεται σε πολύ αρχικό στάδιο σε σύγκριση με τη συνολική διάρκεια του προγράμματος, χρησιμεύει ωστόσο ως **βάση για τις επικείμενες αξιολογήσεις** του προγράμματος. Η παρούσα έκθεση βασίζεται στις πηγές που είχε στη διάθεσή της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και σε υλικό που παρασχέθηκε από ορισμένες συμμετέχουσες χώρες.

1. ΑΠΟ ΤΟ LEONARDO I ΣΤΟ LEONARDO II

Το δεύτερο στάδιο του προγράμματος Leonardo da Vinci βασίζεται στις εμπειρίες του πρώτου σταδίου, το οποίο υλοποιήθηκε κατά την περίοδο 1995 - 1999. Με τη θέσπιση του δεύτερου σταδίου του προγράμματος δόθηκε η ευκαιρία **να διορθωθούν πολλές διαρθρωτικές ατέλειες** του παρελθόντος:

- Ο αριθμός των στόχων του προγράμματος μειώθηκε από 19 σε 3.
- Ο αριθμός των μέτρων του προγράμματος μειώθηκε από 23 σε 5.
- Σε δύο από τα πέντε μέτρα δίνεται σαφής προτεραιότητα: μέτρα κινητικότητας (39% του προϋπολογισμού) και δοκιμαστικά σχέδια (36% του συνολικού προϋπολογισμού).
- Ο συνολικός προϋπολογισμός αυξήθηκε από 620 εκατ. ευρώ για την περίοδο 1995-1999 σε 1.150 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2000-2006.
- Το πρόγραμμα χρηματοδοτεί πλέον μικρότερο αριθμό σχεδίων με μεγαλύτερο πιθανό αντίκτυπο.
- Οι προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων έχουν πλέον πολυετή ισχύ (και όχι ετήσια), ώστε να αυξηθεί η αξιοπιστία και η δυνατότητα πρόβλεψης για τους πιθανούς χρήστες.
- Καθιερώνεται μια διαδικασία υποβολής υποψηφιοτήτων σε δύο φάσεις (υποβολή προκαταρκτικών προτάσεων και στη συνέχεια των πλήρων προτάσεων), προκειμένου η διαδικασία να καταστεί πιο φιλική στο χρήστη και πιο διαφανής.

2. ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2.1. Γενική στρατηγική

Με το πρόγραμμα Leonardo da Vinci προωθείται η συνεργασία στα πεδία της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης με στόχο την ενθάρρυνση της δια βίου μάθησης. Ο γενικός προσανατολισμός και η γενική διάρθρωση του προγράμματος βασίζονται στο **άρθρο 150 της συνθήκης**, που αποτελεί την πρωταρχική νομική βάση της απόφασης με την οποία θεσπίζεται το δεύτερο στάδιο του προγράμματος. Με το εν λόγω άρθρο δίνεται στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα η εντολή για την υλοποίηση μιας ευρωπαϊκής πολιτικής για την κατάρτιση, η οποία υποστηρίζει και συμπληρώνει τις ενέργειες των κρατών μελών με πλήρη σεβασμό των αρμοδιοτήτων τους όσον αφορά το περιεχόμενο και την οργάνωση της επαγγελματικής κατάρτισης.

Στο πλαίσιο αυτό **το πρόγραμμα Leonardo da Vinci έχει τρεις βασικούς στόχους:**

1. τη βελτίωση των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των ατόμων, ιδίως των νέων, που παρακολουθούν αρχική επαγγελματική κατάρτιση
2. τη βελτίωση της ποιότητας της συνεχούς επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και της πρόσβασης σε αυτήν και
3. την προώθηση και την ενίσχυση της συμβολής της επαγγελματικής κατάρτισης στη διαδικασία της καινοτομίας.

Προκειμένου να ενισχυθεί ο επιχειρησιακός χαρακτήρας των στόχων αυτών ενόψει της υποβολής προτάσεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με τη συνδρομή της επιτροπής του προγράμματος, έθεσε έξι προτεραιότητες για την πρώτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων:

- **Προτεραιότητα 1 – Απασχολησιμότητα**
- **Προτεραιότητα 2 – Σύμπραξη οργανισμών κατάρτισης και επιχειρήσεων**
- **Προτεραιότητα 3 – Κοινωνική ένταξη των ατόμων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση στην αγορά εργασίας**
- **Προτεραιότητα 4 – Προσαρμοστικότητα και επιχειρηματικό πνεύμα**
- **Προτεραιότητα 5 – Τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας**
- **Προτεραιότητα 6 – Διαφάνεια των προσόντων.**

Σε αντίθεση με το πρώτο στάδιο του προγράμματος, το δεύτερο στάδιο αναφέρεται σαφώς στη **δια βίου μάθηση** ως εγκάρσιο στόχο. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε άτομα **κάθε ηλικίας** και **κάθε επαγγελματικής κατηγορίας** που συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση. Ενσωματώνει στοιχεία που συνδέουν την κατάρτιση με τα συναφή πεδία πολιτικής, όπως π.χ. κοινές ενέργειες με τα προγράμματα για την εκπαίδευση και τη νεολαία.

Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων επιβεβαίωσαν το ρόλο της δια βίου μάθησης στην προσπάθεια να γίνει η Ευρώπη η πιο ανταγωνιστική και δυναμική κοινωνία της γνώσης ανά την υφήλιο στο **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα το Μάρτιο του 2000**. Ύστερα από διαβουλεύσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο με τη συμμετοχή 12.000 εμπειρογνομόνων και πολιτών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε, το Νοέμβριο του 2001, την ανακοίνωση με

τίτλο «Η πραγμάτωση ενός ευρωπαϊκού χώρου δια βίου μάθησης» (COM(2001)678 τελικό), στην οποία διατυπώνονται έξι προτεραιότητες για δράση που εφαρμόζονται σε όλα τα επίπεδα. Στο εν λόγω έγγραφο διατυπώνεται επίσης ένα πολιτικό πλαίσιο για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην Ευρώπη, καθώς και τα βασικά στοιχεία συνεπών και περιεκτικών στρατηγικών δια βίου μάθησης σε εθνικό επίπεδο.

Στο μέλλον η δια βίου μάθηση θα αποτελεί την κατευθυντήρια αρχή για όλες τις δραστηριότητες στο πλαίσιο του προγράμματος. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει το πρόγραμμα ως βασικό μέσο για την υλοποίηση της στρατηγικής της για τη δια βίου μάθηση. Τρεις από τις έξι προτεραιότητες για δράση που προτείνονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής «Η πραγμάτωση ενός ευρωπαϊκού χώρου δια βίου μάθησης» [COM(2001)678 τελικό] επιλέχθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την επιτροπή του προγράμματος για την επόμενη πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τα έτη 2003 και 2004, δεδομένου ότι κύριος στόχος τους είναι η υποστήριξη της υλοποίησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ως εκ τούτου όλες οι προτάσεις που θα υποβληθούν στο πλαίσιο του προγράμματος πρέπει να συνδέονται με μία από τις ακόλουθες προτεραιότητες:

- **Αποτίμηση της μάθησης:** Οι προτάσεις πρέπει να συμβάλλουν στον προσδιορισμό, στην αξιολόγηση και στην αναγνώριση της μάθησης σε ανεπίσημο ή μη θεσμοθετημένο πλαίσιο, καθώς και στη μεταφορά και στην αμοιβαία αναγνώριση των επίσημων πιστοποιητικών και διπλωμάτων.
- **Νέες μορφές μάθησης και διδασκαλίας και βασικές δεξιότητες στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση:** Οι προτάσεις πρέπει να συμβάλλουν στην ανάπτυξη νέων μεθόδων μάθησης για την αναβάθμιση των βασικών δεξιοτήτων, όπως των στοιχειωδών δεξιοτήτων (π.χ. εκμάθηση του τρόπου μάθησης), των νέων δεξιοτήτων (π.χ. δεξιότητες ΤΠΕ) και των δεξιοτήτων κινητικότητας (π.χ. ξένες γλώσσες).
- **Προσανατολισμός και συμβουλευτικές υπηρεσίες:** Οι προτάσεις πρέπει να συμβάλλουν στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής διάστασης του προσανατολισμού και των συμβουλευτικών υπηρεσιών μέσα από την ανταλλαγή εμπειριών και προτύπων.

Η μείωση του αριθμού των προτεραιοτήτων από έξι σε τρεις θα κάνει ακόμη πιο ορθολογική και σαφή την προσέγγιση του προγράμματος προς όφελος των χρηστών. Η πρόθεση δεν είναι να αντικατασταθούν οι τρεις υφιστάμενοι στόχοι του προγράμματος, αλλά να ενισχυθεί ο επιχειρησιακός τους χαρακτήρας υπό το πρίσμα της δια βίου μάθησης. Αυτή η ορθολογική προσέγγιση ωφελεί το πρόγραμμα, καθώς αυξάνει τη δυνατότητα δημιουργίας αντικτύπου και ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας.

2.2. Συμπληρωματικότητα των πολιτικών

Η έλλειψη συμπληρωματικότητας με τα άλλα συναφή πεδία πολιτικής αναγνωρίστηκε ως αδυναμία του πρώτου σταδίου του προγράμματος (1995-1999). Ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέπτυξε μια πιο στρατηγική και συστηματική προσέγγιση ώστε να εξασφαλίσει τη συνεργασία με άλλα κοινοτικά προγράμματα. Από αποτέλεσμα της εν λόγω συνεργασίας θα είναι η ενισχυμένη προβολή του προγράμματος Leonardo da Vinci κατά την εκπόνηση πολιτικών από άλλες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η δια βίου μάθηση συνεκτιμήθηκε ως προτεραιότητα για την **έρευνα** στο πλαίσιο του θεματικού πεδίου προτεραιότητας «Πολίτες και διακυβέρνηση στην ευρωπαϊκή κοινωνία της γνώσης» στην πρόταση για το έκτο πρόγραμμα πλαίσιο της ΕΕ για την έρευνα για την περίοδο 2002 – 2006. Με τη προσέγγιση αυτή θα αυξηθεί η συμπληρωματικότητα του

προγράμματος Leonardo da Vinci και του νέου ερευνητικού προγράμματος τόσο σε επίπεδο στρατηγικής όσο και σε επίπεδο των επιμέρους σχεδίων.

Η συμπληρωματικότητα μεταξύ του προγράμματος Leonardo da Vinci αφενός και της **ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ)** αφετέρου είναι ζωτικής σημασίας, γιατί και η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση και το ΕΚΤ συμβάλλουν στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στην Ευρώπη. Σε έγγραφο που υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην επιτροπή του προγράμματος το Νοέμβριο του 2001 περιγράφεται η γενική προσέγγιση και προτείνεται σειρά συγκεκριμένων ενεργειών για την ενίσχυση της συμπληρωματικότητας μεταξύ του προγράμματος Leonardo da Vinci και του ΕΚΤ. Στόχος είναι να περιοριστεί η ενδεχόμενη διπλή χρηματοδότηση, ενώ δημιουργείται μια περαιτέρω ευκαιρία αξιοποίησης των αποτελεσμάτων του προγράμματος Leonardo da Vinci κατά την υλοποίηση ενεργειών του ΕΚΤ. Το ίδιο έγγραφο υποβλήθηκε επίσης και συζητήθηκε στην επιτροπή του ΕΚΤ, το Μάρτιο 2002.

Στο άμεσο μέλλον η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ενισχύσει τη συνεργασία με τα συναφή πεδία πολιτικής, όπως προβλέπεται στην ανακοίνωση σχετικά με τη δια βίου μάθηση.

3. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Στην τελική έκθεση σχετικά με το πρώτο στάδιο του προγράμματος (1995-1999) η διαχείριση του προγράμματος αναγνωρίστηκε ως σημαντική αδυναμία. Προκειμένου να εξαιρεθεί η εν λόγω αδυναμία, με την απόφαση του Συμβουλίου ενισχύεται ο ρόλος των εθνικών φορέων - των εθνικών υπηρεσιών- όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 και στο παράρτημα ΙΙΙ. Οι δραστηριότητες των εθνικών υπηρεσιών καλύπτουν ευρύτατο φάσμα. Διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο σε όλη τη διάρκεια της υλοποίησης των σχεδίων, από την παροχή συμβουλών έως την επιλογή και την παρακολούθηση των σχεδίων και την καταβολή της τελευταίας δόσης της χρηματοδότησης.

3.1. Οργάνωση της διαχείρισης

Όσον αφορά τη διαχείριση του προγράμματος, η **τριγωνική** σχέση μεταξύ Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εθνικών αρχών και εθνικών υπηρεσιών έχει ενισχύσει την εταιρική σχέση μεταξύ των τριών αυτών παραγόντων. Μετά από συνομιλίες μεταξύ Ευρωπαϊκής Επιτροπής και κρατών μελών, η Επιτροπή ενέκρινε απόφαση σχετικά με τις «Διατάξεις περί των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών και της Επιτροπής όσον αφορά τις εθνικές υπηρεσίες Leonardo da Vinci» (C(2000) 402 τελικό της 18.02.2000), εξασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό την εκπόνηση σαφών κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών και κανόνων και τον ακριβή και σαφή καθορισμό των αρμοδιοτήτων.

- **Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής**

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την εξασφάλιση της υλοποίησης του προγράμματος σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου.

Προκειμένου να ανταποκριθεί στο ρόλο της αυτό αποτελεσματικά και αποδοτικά, η εσωτερική οργάνωση της αρμόδιας **υπηρεσίας της Επιτροπής προσαρμόστηκε** στις ανάγκες υλοποίησης του προγράμματος.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύναψε σύμβαση με ένα γραφείο **τεχνικής βοήθειας** μετά από ανοιχτή πρόκληση για υποβολή προσφορών. Σε αντίθεση με το πρώτο στάδιο του προγράμματος, το εν λόγω γραφείο παρέχει βοήθεια και στα τρία προγράμματα: Leonardo da Vinci, ΣΩΚΡΑΤΗΣ και Νεολαία. Πρόκειται για ένα θετικό βήμα εξορθολογισμού της τεχνικής βοήθειας σε κοινοτικό επίπεδο. Το γραφείο τεχνικής βοήθειας επιτελεί οργανωτικά και γραμματειακά καθήκοντα όσον αφορά την αξιολόγηση των προτάσεων και παρέχει υποστηρικτικές υπηρεσίες σε σειρά θεμάτων (παρακολούθηση σχεδίων, οργάνωση συσκέψεων, προετοιμασία συμβάσεων), οι οποίες είναι απαραίτητες για την ομαλή λειτουργία του προγράμματος σε κοινοτικό επίπεδο.

- Ο ρόλος της **επιτροπής του προγράμματος Leonardo da Vinci**

Ο ρόλος της επιτροπής του προγράμματος είναι να επικουρεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά την υλοποίηση του προγράμματος. Απαρτίζεται από δύο αντιπροσώπους κάθε **κράτους μέλους** και προεδρεύεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Παρίστανται επίσης αντιπρόσωποι των **υποψηφίων χωρών** που συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Οι αντιπρόσωποι των **κοινωνικών εταίρων** σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο συμμετέχουν στην επιτροπή του προγράμματος ως παρατηρητές.

Η επιτροπή του προγράμματος συμμετείχε και εξακολουθεί να **συμμετέχει πλήρως στη λήψη των αποφάσεων σχετικά με την υλοποίηση του προγράμματος**.

Από τα μέσα του 2001, μετά την αυστηρή εφαρμογή της απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με την επιτροπολογία (1999/468/EK) και τη συνεπακόλουθη συμφωνία με το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο **ενημερώθηκε πλήρως** σχετικά με όλες τις δραστηριότητες που αφορούν τη διαχείριση του προγράμματος. Όλα τα έγγραφα που υποβλήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην επιτροπή του προγράμματος διαβιβάστηκαν στο ΕΚ και θεσπίστηκε προθεσμία 4 εβδομάδων από τη γνωμοδότηση της επιτροπής του προγράμματος έως τη σχετική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την άσκηση του δικαιώματος ελέγχου.

- Ο ρόλος των **εθνικών αρχών**

Στο πλαίσιο της αυξανόμενης αποκέντρωσης της διαχείρισης του προγράμματος, ο ρόλος των εθνικών αρχών έχει ενισχυθεί σε σύγκριση με το πρώτο στάδιο του προγράμματος.

Σύμφωνα με την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 18ης Φεβρουαρίου 2000 [C(2000) 402 τελικό] οι εθνικές αρχές, εντός του πεδίου των αρμοδιοτήτων τους, είναι πλέον υπεύθυνες για την εξασφάλιση του συντονισμού, της ολοκληρωμένης διαχείρισης και της λήψης περαιτέρω μέτρων για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος. Τα ανωτέρω επιτυγχάνονται με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων στην επαγγελματική κατάρτιση. Οι εθνικές αρχές είναι επίσης υπεύθυνες για την πληροφόρηση των πολιτών σχετικά με το πρόγραμμα, ενώ λαμβάνουν μέτρα και για την άρση των εμποδίων που κωλύουν την πρόσβαση στο εν λόγω πρόγραμμα. Γενικά, προβαίνουν στις απαραίτητες ενέργειες για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας του προγράμματος σε εθνικό επίπεδο.

- Ο ρόλος των **εθνικών υπηρεσιών**

Μετά την αποκέντρωση της διαχείρισης, οι **εθνικές υπηρεσίες διαχειρίζονται το 83% περίπου του προϋπολογισμού του προγράμματος**. Τα ιδιαίτερα καθήκοντά τους, τα οποία υπερβαίνουν το καθαρά διοικητικό πλαίσιο, αφορούν:

- την οργάνωση και δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με τις προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων,
- την οργάνωση της αξιολόγησης των προτάσεων για τις διαδικασίες Α και Β και της επιλογής των σχεδίων για τη διαδικασία Α,
- την προετοιμασία, τη διεκπεραίωση, την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την εκκαθάριση των συμβάσεων με τους συμβαλλομένους στο πλαίσιο των αποκεντρωμένων ενεργειών / μέτρων του προγράμματος,
- την πληροφόρηση και την παροχή συμβουλών στους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα, καθώς και τη διάδοση των αποτελεσμάτων των σχεδίων.

3.2. Λειτουργία της διαχείρισης του προγράμματος

Η υλοποίηση του δεύτερου σταδίου έχει επικεντρωθεί στην **ορθολογική οργάνωση της διαχειριστικής δομής και στην απλούστευση και επίσπευση των διαδικασιών**. Όλα τα πορίσματα της τελικής εθνικής αξιολόγησης, καθώς και της εξωτερικής αξιολόγησης του πρώτου σταδίου του προγράμματος (1995-1999), έδειξαν ότι οι περίπλοκες διαδικασίες διαχείρισης παρεμπόδιζαν τη λειτουργία του προγράμματος στο παρελθόν, γεγονός που αναγνωρίζεται και στην τελική έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στην οποία προτείνεται σειρά μέτρων για τη βελτίωση των εν λόγω διαδικασιών.

- Αλληλεπίδραση των φορέων διαχείρισης

Κατά το **μεταβατικό στάδιο** από το πρώτο στο δεύτερο στάδιο του προγράμματος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεργάστηκε με τις εθνικές αρχές για την ανάπτυξη της απαραίτητης οργάνωσης της διαχείρισης. Τα κράτη μέλη επέλεξαν τους κατάλληλους εθνικούς φορείς διαχείρισης και ενημέρωσαν τους πολίτες τους σχετικά με το πρόγραμμα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, επικουρούμενη από την επιτροπή του προγράμματος, δημοσίευσε την πρόσκληση για υποβολή προτάσεων με τις έξι προτεραιότητές της. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η επιτροπή του προγράμματος μερίμνησαν ώστε οι κατευθυντήριες γραμμές για τους υπεύθυνους προώθησης και η παρουσίαση στο διαδίκτυο να γίνουν πιο φιλικές για τους χρήστες.

Τον κρισιμότερο ρόλο στην υλοποίηση μεγάλου μέρους του προγράμματος παίζει η λειτουργία των **εθνικών υπηρεσιών**. Οι εθνικές υπηρεσίες συγκροτήθηκαν το πρώτο εξάμηνο του 2000 σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες ύστερα από υπόδειξη των αντίστοιχων εθνικών αρχών. Οι συμβάσεις λειτουργίας τους υπογράφηκαν με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Όλες οι εθνικές υπηρεσίες συγκροτήθηκαν εγκαίρως ώστε να οργανωθεί ομαλά ο πρώτος γύρος υποβολής υποψηφιοτήτων το 2000.

Τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και οι εθνικές αρχές **παρακολουθούν στενά τη λειτουργία** των εθνικών υπηρεσιών. Οι εθνικές αρχές διεξάγουν διαχειριστικούς ελέγχους των εθνικών υπηρεσιών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οργανώνει τακτικές συσκέψεις με εκπροσώπους των εθνικών υπηρεσιών στις Βρυξέλλες, στις οποίες συζητούνται διαχειριστικά θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Επιπλέον, στελέχη των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επισκέπτονται τακτικά τις εθνικές υπηρεσίες και επιθεωρούν τη λειτουργία τους. Η παρακολούθηση των εθνικών υπηρεσιών πραγματοποιείται επίσης μέσω διαχειριστικών ελέγχων.

Μετά τα δύο πρώτα έτη εφαρμογής των διατάξεων σχετικά με τις εθνικές υπηρεσίες φάνηκε η **σταδιακή ενδυνάμωσή τους** όσον αφορά την ποιοτική και οικονομική διαχείριση του

προγράμματος. Η ανταπόκριση ήταν γενικά θετική, ιδίως όσον αφορά τη συνέπεια των εν λόγω υπηρεσιών προς τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές. Τα προβλήματα που εμφανίστηκαν σε μικρό αριθμό περιπτώσεων στις νέες αυτές δομές δεν επηρεάζουν τη γενική διαχείριση του προγράμματος. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι ένα από τα βασικά πλεονεκτήματα της διαχείρισης από ένα δίκτυο εθνικών υπηρεσιών είναι ότι τυχόν προβλήματα που προκύπτουν σε μία χώρα δεν έχουν αρνητικό αντίκτυπο στους υπεύθυνους προώθησης/αποδέκτες των άλλων χωρών που συμμετέχουν.

Οι **εθνικές αρχές** εκπλήρωσαν την υποχρέωσή τους να δώσουν εξαρχής πληροφορίες στους πολίτες οργανώνοντας εναρκτήριες εκδηλώσεις ή εκδηλώσεις προβολής στις αρχές του 2000, ώστε να ενημερωθούν για το πρόγραμμα οι ομάδες πιθανών χρηστών. Οι εκδηλώσεις αυτές, οι οποίες προσέλκυσαν ευρύ και σημαντικό κοινό, συγχρηματοδοτήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Μια εις βάθος **αξιολόγηση** της εφαρμογής των διατάξεων σχετικά με τις εθνικές υπηρεσίες αναμένεται να διεξαχθεί εντός του 2002, με συντονισμό των προγραμμάτων Leonardo da Vinci, ΣΩΚΡΑΤΗΣ και Νεολαία, όπως προβλέπεται στις αντίστοιχες αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

- Οι δαπάνες διαχείρισης

Οι **δαπάνες διαχείρισης** του προγράμματος στο πλαίσιο του προϋπολογισμού του Leonardo da Vinci συνίστανται στη συνδρομή στη λειτουργία των **εθνικών υπηρεσιών** και στις **διαχειριστικές δαπάνες** της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παροχή τεχνικής βοήθειας. Οι εν λόγω δαπάνες αναλύονται ως εξής:

Προϋπολογισμός Έτος	Επιχορήγηση από την ΕΕ στις εθνικές υπηρεσίες (% του συνολικού προϋπολογισμού)	Δαπάνες της ΕΕ για τεχνική βοήθεια σε ευρωπαϊκό επίπεδο (% του συνολικού προϋπολογισμού)	Σύνολο
2000	11 010 995 € (6,4)	4 418 588 € (2,6)	15 429 583 € (9,0)
2001	11 269 948 € (6,4)	3 321 073 € (1,9)	14 591 021 € (8,3)
Σύνολο	22 280 943 € (6,4)	7 739 661 € (2,2)	30 020 604 € (8,6)

Με ποσοστό 8,6% η διαχείριση είναι πιο αποτελεσματική σε σύγκριση με το πρώτο στάδιο του προγράμματος (1995-1999), κατά το οποίο το εν λόγω ποσοστό ανήλθε σε 10,0%.

- Καταβολή χρηματοδότησης στα σχέδια

Η δυσανάλογη καθυστέρηση στην **καταβολή της χρηματοδότησης στα σχέδια** στη διάρκεια του πρώτου σταδίου του προγράμματος αποτέλεσε σημαντικό πρόβλημα, γεγονός που

αναγνωρίστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην τελική έκθεσή της σχετικά με το πρώτο στάδιο του προγράμματος. Για την επίλυση του προβλήματος αυτού, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έλαβε σειρά μέτρων.

Καταρχάς, με την **αποκέντρωση της διαχείρισης του προγράμματος**, οι εθνικές υπηρεσίες καταβάλλουν τη χρηματοδότηση απευθείας στους εκτελούντες τα σχέδια. Σε αντίθεση με τον κεντρικό φορέα διαχείρισης του πρώτου σταδίου, οι εθνικές υπηρεσίες βρίσκονται πιο κοντά στα κατά τόπους σχέδια και διαθέτουν την απαραίτητη **ευελιξία** για τη διαχείριση των πληρωμών.

Κατά δεύτερο λόγο, μετά την εσωτερική μεταρρύθμισή της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθιέρωσε το αποκεντρωμένο σύστημα χρηματοοικονομικής διαχείρισης για τα μέρη του προγράμματος των οποίων τη διαχείριση ασκούσε άμεσα. Η διαχείριση των πληρωμών γίνεται από τις μονάδες που έχουν την άμεση ευθύνη για τη διαχείριση του προγράμματος.

- **Απλούστευση των διαδικασιών**

Η απλούστευση και η επίσπευση των διαδικασιών προς όφελος των χρηστών αποτέλεσε βασικό θέμα κατά τα πρώτα δύο έτη εφαρμογής του προγράμματος. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την επιτροπή του προγράμματος ανέλαβε τις ακόλουθες πρωτοβουλίες, οι οποίες βασίζονται στις απόψεις που της διαβιβάστηκαν από τις εθνικές υπηρεσίες και τους εκτελούντες τα σχέδια επί τόπου.

Τα τυπικά κριτήρια επιλεξιμότητας για τους υποψήφιους ορίστηκαν με πιο ορθολογικό τρόπο ήδη από το 2000. Ορισμένα από τα λιγότερο σημαντικά κριτήρια καταργήθηκαν ώστε να υπάρχει σαφήνεια.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνέπτυξε τα έντυπα υποβολής υποψηφιοτήτων στο ένα τρίτο του μεγέθους των εντύπων του πρώτου σταδίου του προγράμματος (1995-1999), ενώ το διοικητικό και οικονομικό εγχειρίδιο οργανώθηκε πολύ πιο ορθολογικά σε σύγκριση με το εγχειρίδιο του πρώτου σταδίου του προγράμματος. Τα στοιχεία που απαιτούνται από τα σχέδια περιορίστηκαν στα αυστηρώς απαραίτητα.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, επικουρούμενη από ομάδα εμπειρογνομόνων που υποδείχθηκαν από τις εθνικές αρχές, διεξήγαγε λεπτομερή επανεξέταση με τη συνεπακόλουθη απλούστευση και ορθολογική οργάνωση όλων των εντύπων που θα χρησιμοποιούνται για εκθέσεις και αξιολογήσεις σχετικά με τις διάφορες δραστηριότητες σε όλη τη διάρκεια της υλοποίησης ενός σχεδίου.

Δημιουργήθηκαν τυποποιημένα έντυπα για την αξιολόγηση της ενδιάμεσης και της τελικής έκθεσης και διατέθηκαν σε όλες τις εθνικές υπηρεσίες. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η ενιαία και ορθολογική προσέγγιση της παρακολούθησης των σχεδίων χωρίς περιττή επιβάρυνση της λειτουργίας τους.

Σημαντικό μέλημα ήταν η **μείωση του χρονικού διαστήματος που μεσολαβεί από την υποβολή της πρότασης έως την τελική επιλογή**. Με την απόφαση του Συμβουλίου η διάρκειά του περιορίστηκε σε εννέα μήνες κατ' ανώτατο όριο. Επί του παρόντος ο χρόνος που απαιτείται για την επεξεργασία και την επιλογή των υποψηφιοτήτων είναι κατά μέσο όρο επτά μήνες. Για τα σχέδια κινητικότητας η κατάσταση είναι ακόμη καλύτερη, καθώς η επιλογή γίνεται κατά μέσο όρο εντός τριμήνου.

4. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2000 ΚΑΙ 2001

Επισκόπηση των δραστηριοτήτων του προγράμματος όσον αφορά τις εισροές (εκ των υστέρων προϋπολογισμός και τις εκροές (αριθμός αποδεκτών επιχορηγήσεων για κινητικότητα και αριθμός σχεδίων, ανάλυση της συνολικής χρηματοδότησης κατά συμμετέχουσα χώρα) παρατίθεται στα παραρτήματα 1 και 2.

4.1. Διαδικασία Α: Σχέδια κινητικότητας

Ο γενικός στόχος του μέτρου για την κινητικότητα είναι να δοθούν στα άτομα σε επαγγελματική κατάρτιση τα οικονομικά μέσα ώστε να αποκτήσουν μαθησιακή ή εργασιακή εμπειρία σε άλλη χώρα στο πλαίσιο ενός σχεδίου κινητικότητας. Πρόκειται για **το πιο σημαντικό μέρος του προγράμματος**, καθώς στα σχέδια κινητικότητας διατίθεται το 39% του συνολικού προϋπολογισμού. Κάθε σχέδιο αφορά περισσότερα του ενός άτομα που μετακινούνται μέσα στην ίδια ομάδα στόχο.

Η διαχείριση αυτής της «**αποκεντρωμένης**» διαδικασίας πραγματοποιείται σε εθνικό επίπεδο με τη βοήθεια των εθνικών υπηρεσιών. Παρά ταύτα, η γενική εποπτεία και η θέσπιση των προδιαγραφών παραμένουν στο κοινοτικό επίπεδο, με συνεργασία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των κρατών μελών στο πλαίσιο της επιτροπής του προγράμματος. Οι προτάσεις για σχέδια κινητικότητας υποβάλλονται σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται στην κοινοτική πρόσκληση για υποβολή προτάσεων από οργανισμούς (όχι ιδιώτες) απευθείας στην εθνική υπηρεσία της χώρας του εκτελούντος το σχέδιο. Η εθνική υπηρεσία, σύμφωνα με προδιαγραφές που ορίζονται σε κοινοτικό επίπεδο και ενεργώντας εξ ονόματος των κρατών μελών, προβαίνει στην επιλογή των σχεδίων.

Σύμφωνα με την απόφαση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαθέτει **ετήσια συνολική επιχορήγηση** σε κάθε συμμετέχουσα χώρα βάσει ορισμένων κριτηρίων. Η λεπτομερής εφαρμογή των εν λόγω κριτηρίων αποφασίστηκε στο πλαίσιο της επιτροπής του προγράμματος με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Επί του παρόντος ισχύει μια **αξιόπιστη και από κοινού συμφωνημένη βάση** για τη διάθεση των επιχορηγήσεων σε κάθε χώρα.

Στη διάρκεια των δύο υπό ανάλυση ετών διατέθηκε από την ΕΕ συνολική χρηματοδότηση ίση με **141,2 εκατ. ευρώ**. Συνολικά **επιλέχθηκαν 4.800 σχέδια περίπου, ενώ 75.500 επιχορηγήσεις διατέθηκαν σε ιδιώτες αποδέκτες** για σπουδές ή εργασία στο εξωτερικό. Το σύνολο των επιχορηγήσεων σε ιδιώτες υποδιαιρείται ως εξής:

- 35.500 περίπου επιχορηγήσεις σε **άτομα που παρακολουθούν αρχική επαγγελματική κατάρτιση** (τοποθετήσεις συνήθους διάρκειας από τρεις εβδομάδες έως εννέα μήνες σε οργανισμούς κατάρτισης ή επιχειρήσεις σε άλλη χώρα),
- 15.400 περίπου επιχορηγήσεις σε **σπουδαστές** (τοποθετήσεις διάρκειας 3 έως 12 μηνών σε επιχειρήσεις σε άλλη χώρα),
- 14.000 περίπου επιχορηγήσεις σε **εργαζόμενους νέους και νέους πτυχιούχους** (τοποθετήσεις διάρκειας 2 έως 12 μηνών σε οργανισμούς κατάρτισης ή επιχειρήσεις σε άλλη χώρα),
- 10.600 περίπου επιχορηγήσεις σε **εργαζόμενους στον τομέα της κατάρτισης** (όπως διευθυντές προσωπικού επιχειρήσεων, υπεύθυνους σχεδιασμού προγραμμάτων κατάρτισης, εκπαιδευτές και ειδικούς σε θέματα προσανατολισμού, εκπαιδευτές και παιδαγωγικούς επόπτες στο πεδίο των γλωσσικών ικανοτήτων, για διακρατικές

ανταλλαγές διάρκειας από 1 έως 6 εβδομάδες). Σε αυτή την ομάδα στόχο, οι υποψήφιοι χώρες έχουν ιδιαίτερα καλή εκπροσώπηση.

Το πρόγραμμα Leonardo da Vinci είναι **το μόνο κοινοτικό πρόγραμμα** που προσφέρει κινητικότητα στις συγκεκριμένες ομάδες στόχους. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι στο πρόγραμμα περιλαμβάνονται 30 συμμετέχουσες χώρες (15 κράτη μέλη, 3 χώρες του ΕΟΧ και 12 υποψήφιοι χώρες).

- **Το μέτρο κινητικότητας είχε τεράστια απήχηση στους πολίτες.** Σε ορισμένες χώρες οι εθνικές υπηρεσίες έλαβαν τριπλάσιες αιτήσεις από όσες ήταν δυνατόν να ικανοποιηθούν με τα διαθέσιμα κονδύλια. Προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερη αντιστοιχία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την επιτροπή του προγράμματος αποφάσισε να αυξήσει τον προϋπολογισμό της κινητικότητας του έτους 2001 κατά 3,6% έναντι του έτους 2000. Κατά την πρώτη διετία το πρόγραμμα χρηματοδότησε περίπου 37.750 δικαιούχους ετησίως, αριθμός που αντιστοιχεί σε αύξηση μεγαλύτερη από το 45% σε σύγκριση με το πρώτο στάδιο του προγράμματος.

Αξιοποιώντας την απήχηση αυτή, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς διαχείρισης θα **δώσει μεγαλύτερη έμφαση στην ποιότητα της διαμονής στο εξωτερικό**. Ένα από τα μέσα για τη βελτίωση της ποιότητας είναι το ευρωπαϊκό βιβλιάριο κατάρτισης (Europass – Κατάρτιση), το οποίο τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2000 ως πυρήνας της απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με τις «ευρωπαϊκές περιόδους εναλλασσόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και μαθητείας». Οι **δεσμοί ανάμεσα στο ευρωπαϊκό βιβλιάριο κατάρτισης και το πρόγραμμα** είναι πολλαπλοί:

- Πρώτον, το ευρωπαϊκό βιβλιάριο κατάρτισης προήλθε από σχέδιο που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος Leonardo da Vinci.
- Δεύτερον, με τη χορήγηση του ευρωπαϊκού βιβλιάρια κατάρτισης στους δικαιούχους επιχορήγησης του Leonardo da Vinci, **το πρόγραμμα συνέβαλε στην αύξηση της δημοτικότητας** αυτής της νέας ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας. Κατά τα έτη 2000 και 2001, πραγματοποιήθηκε σημαντικός αριθμός ευρωπαϊκών περιόδων εναλλασσόμενης κατάρτισης και μαθητείας στο πλαίσιο του προγράμματος Leonardo da Vinci, παρότι η σημασία του διαφέρει κατά πολύ από χώρα σε χώρα. Τούτο οφείλεται εν μέρει στη θεσμική διασύνδεση. Πολλά εθνικά κέντρα πληροφόρησης για το ευρωπαϊκό βιβλιάριο κατάρτισης είναι και εθνικές υπηρεσίες του Leonardo da Vinci.
- Τρίτον, η διαμονή στο εξωτερικό των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα Leonardo da Vinci **έχει βελτιωθεί ποιοτικά** με τη χρήση του ευρωπαϊκού βιβλιάρια κατάρτισης, μέσω του οποίου μπορούν να τεκμηριωθούν τα συγκεκριμένα επιτεύγματα κάθε ατόμου στη διάρκεια της εργασίας ή των σπουδών του σε άλλη χώρα.

Για την επόμενη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων, η οποία θα ισχύει για την περίοδο 2003-2004, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνιστά ανεπιφύλακτα την τεκμηρίωση των ατομικών διαμονών, είτε με το ευρωπαϊκό βιβλιάριο κατάρτισης είτε με άλλα μέσα με τα οποία αναγνωρίζονται ή πιστοποιούνται σπουδές ή εργασία σε άλλη χώρα.

4.2. Διαδικασία Β: Δοκιμαστικά σχέδια, γλωσσικές ικανότητες, διακρατικά δίκτυα

Πρόκειται για μια «**ημιαποκεντρωμένη**» διαδικασία επιλογής σε δύο φάσεις, κατά την οποία οι συμμετέχουσες χώρες αξιολογούν και επιλέγουν τις προκαταρκτικές προτάσεις και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, επικουρούμενη από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση των πλήρων προτάσεων και την κατάταξή τους σε σειρά προτεραιότητας. Ακολουθεί διαβούλευση μεταξύ Ευρωπαϊκής Επιτροπής και κάθε συμμετέχουσας χώρας σχετικά με τα πορίσματά τους και στη συνέχεια η Επιτροπή καταρτίζει τον τελικό κατάλογο επιλογής. Η εν λόγω διαδικασία εφαρμόζεται στις ακόλουθες ενέργειες:

- **Δοκιμαστικά σχέδια**

Τα δοκιμαστικά σχέδια αποτελούν το **δεύτερο μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος**, στο οποίο διατίθεται το 36% του συνολικού προϋπολογισμού. Το πρόγραμμα υποστηρίζει το σχεδιασμό, την ανάπτυξη, την πειραματική εφαρμογή και την αξιολόγηση διακρατικών δοκιμαστικών σχεδίων για την ανάπτυξη ή τη διάδοση των καινοτομιών στην επαγγελματική κατάρτιση. Η κοινοτική ενίσχυση καλύπτει έως το 75% των επιλέξιμων δαπανών του σχεδίου με ανώτατο όριο 200.000 ευρώ ετησίως ανά σχέδιο και διατίθεται για μέγιστο χρονικό διάστημα τριών ετών.

Προκειμένου να δημιουργηθεί ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, **απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο διακρατικός χαρακτήρας όλων των σχεδίων**. Όλα τα σχέδια πρέπει να περιλαμβάνουν εταίρους από τουλάχιστον τρεις συμμετέχουσες χώρες, οι οποίοι θα συνεργάζονται για την επίτευξη ενός κοινού σκοπού. Η μέση διάρκεια των σχεδίων είναι τρία έτη.

Κατά τα έτη 2000 και 2001, επιλέχθηκαν στο πλαίσιο του εν λόγω μέτρου **373 δοκιμαστικά σχέδια**. Η απήγηση του μέτρου αυτού ήταν επίσης τεράστια. Ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την επιτροπή του προγράμματος αποφάσισε να αυξήσει το διαθέσιμο προϋπολογισμό κατά 8%.

Έτος επιλογής	Αριθμός επιλεγμένων σχεδίων	Συνολική επιχορήγηση της ΕΕ σε εκατ. €	Μέση επιχορήγηση της ΕΕ ανά σχέδιο σε €
2000	174	59,6	353 000
2001	199	64,4	331 000

Δοκιμαστικά σχέδια του προγράμματος Leonardo I, 1995-1999 Μέσος όρος ετησίως	514	62,0	120 000
---	-----	------	---------

Σε όλη τη διάρκεια του πρώτου σταδίου του προγράμματος 514 συγκρίσιμα δοκιμαστικά σχέδια κατά μέσο όρο ετησίως (2.569 για την περίοδο 1995-1999) έλαβαν κατά μέσο όρο 120.000 ευρώ ανά σχέδιο (310,06 εκατ. ευρώ ως χρηματοδότηση από την ΕΕ για την περίοδο 1995-1999). Επομένως, με το δεύτερο στάδιο του προγράμματος Leonardo da Vinci υλοποιείται το αρχικό όραμα, η χρηματοδότηση λιγότερων σχεδίων με μεγαλύτερο χρηματικό

ποσό. Τα πλεονεκτήματα είναι σαφή: η διαχείριση ενός **μικρότερου αριθμού σχεδίων** είναι ευκολότερη και, το κυριότερο, τα μεγαλύτερα σχέδια έχουν περισσότερες πιθανότητες να προκαλέσουν μεγαλύτερο αντίκτυπο.

- **Γλωσσικές ικανότητες**

Τα εν λόγω σχέδια καλύπτουν τρία σημαντικά πεδία: έλεγχος γλωσσικών και επικοινωνιακών ικανοτήτων, εργαλεία εκμάθησης γλωσσών ή γλωσσικής κατάρτισης και σχέδια διάδοσης στο πεδίο των γλωσσών. Κατά τα έτη 2000 και 2001, **επιλέχθηκαν 45 σχέδια** με συνολική **χρηματοδότηση από την ΕΕ περίπου 13,6 εκατ. ευρώ**. Το 2001 ο αριθμός των πλήρων προτάσεων μειώθηκε, ενώ η ποιότητά τους συνολικά βελτιώθηκε.

Το μέτρο για τις γλωσσικές ικανότητες αναμένεται να οδηγήσει σε μεγαλύτερη διαφοροποίηση των διδασκόμενων γλωσσών και στην προαγωγή των λιγότερο διαδεδομένων γλωσσών. Κάθε πρόγραμμα στοχεύει κατά μέσο όρο σε 3 ή 4 γλώσσες. Εκπροσωπούνται οι λιγότερο διαδεδομένες γλώσσες, παρότι κυριαρχούν τα αγγλικά και ακολουθούν τα γερμανικά και τα γαλλικά.

Όσον αφορά τις συμπράξεις, παρά το ότι διμερείς συμπράξεις ήταν επιλέξιμες, στα σχέδια που επιλέχθηκαν συμμετείχαν κατά μέσο όρο εταίροι από 5 διαφορετικές χώρες. Αυτή η **ισχυρή διακρατική διάσταση** αναμένεται να επιφέρει αξιοσημείωτα αποτελέσματα σε πολλές χώρες. Επιπλέον, οι συμπράξεις δείχνουν να έχουν **εδραιωθεί σε εθνικό επίπεδο** με μέσο όρο 10 εταίρους ανά σχέδιο, δηλαδή δύο εταίρους ανά συμμετέχουσα χώρα. Το γεγονός αυτό **εγγυάται ότι θα υπάρξει αντίκτυπος** των αποτελεσμάτων των σχεδίων στα εθνικά συστήματα.

Αργότερα εφέτος η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα αναθέσει την εκπόνηση μελέτης αξιολόγησης του αντικτύπου των σχεδίων εκπαίδευσης και κατάρτισης που αφορούν την εκμάθηση γλωσσών και την πολυγλωσσία στην Ευρώπη.

- **Διακρατικά δίκτυα**

Στα διακρατικά δίκτυα συμμετέχει πλήθος παραγόντων της επαγγελματικής κατάρτισης με στόχο την υλοποίηση τριών συγκεκριμένων δραστηριοτήτων: α) συγκέντρωση γνώσεων σε ένα συγκεκριμένο πεδίο σε περιφερειακό ή τομεακό επίπεδο και ανταλλαγή εμπειριών, β) εντοπισμός των τάσεων και των απαιτούμενων δεξιοτήτων και γ) διάδοση των αποτελεσμάτων των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν από τα εν λόγω δίκτυα. Κατά τα έτη 2000 και 2001, **επιλέχθηκαν 27 δίκτυα** με συνολική **χρηματοδότηση από την ΕΕ 8,1 εκατ. ευρώ περίπου** (4,0 εκατ. ευρώ το 2000, 4,1 εκατ. ευρώ το 2002). Δεδομένου ότι η χρηματοδότηση της ΕΕ για σχέδια στο πλαίσιο αυτού του μέτρου περιορίζεται, σύμφωνα με την απόφαση, στο 50% των επιλέξιμων δαπανών και ότι οι γενικοί στόχοι του εν λόγω μέτρου θεωρούνται περίπλοκοι, υποβλήθηκε συγκριτικά **μικρός αριθμός προτάσεων**. Προκειμένου να διαφοροποιηθεί το μέτρο από τα υπόλοιπα και να **απλουστευθεί η όλη διαδικασία**, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τον Οκτώβριο του 2001, δημοσίευσε «επεξηγηματική σημείωση» η οποία επικέντρωνε το μέτρο στους πρωταρχικούς στόχους του και αντικαθιστούσε τον προηγούμενο ειδικό οδηγό για διακρατικά δίκτυα. Η σημείωση κοινοποιήθηκε σε όλες τις εθνικές υπηρεσίες. Η Επιτροπή έχει ενδείξεις ότι για το γύρο επιλογής του 2002 η απλούστευση και η αποσαφήνιση θα έχουν ως αποτέλεσμα **προτάσεις υψηλότερης ποιότητας** από τις προηγούμενες.

4.3. Διαδικασία Γ: Υλικό αναφοράς, θεματικές ενέργειες, κοινές ενέργειες

Πρόκειται για μια «**συγκεντρωτική**» διαδικασία δύο φάσεων, κατά την οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάνει την επιλογή τόσο των προκαταρτικών όσο και των πλήρων προτάσεων. Για την επιλογή των πλήρων προτάσεων επικουρείται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες. Η υπογραφή των συμβάσεων, η διαχείριση και η παρακολούθηση των εν λόγω σχεδίων είναι ευθύνη της Επιτροπής. Η διαδικασία Γ εφαρμόζεται επίσης σε σχέδια τα οποία προτείνονται στο πλαίσιο όλων των μέτρων από ευρωπαϊκούς οργανισμούς (τους λεγόμενους **οργανισμούς EUR**). Κατά το 2000 και 2001, επιλέχθηκαν 19 σχέδια EUR που θα χρηματοδοτηθούν από την ΕΕ με ύψος συνολικού προϋπολογισμού 6,0 εκατ. ευρώ. Η διαδικασία Γ εφαρμόζεται στις ακόλουθες ενέργειες:

- **Υλικό αναφοράς**

Το μέτρο αυτό υποστηρίζει ενέργειες οι οποίες υλοποιούνται σε διακρατική βάση και αφορούν θέματα προτεραιότητας κοινού ενδιαφέροντος. Βασικός στόχος είναι η συγκέντρωση συγκρίσιμων δεδομένων για τα συστήματα ή τους διακανονισμούς κατάρτισης, καθώς και η παραγωγή ποσοτικών και ποιοτικών πληροφοριών, αναλύσεων και βέλτιστων πρακτικών για την υποστήριξη των πολιτικών.

Κατά τα πρώτα δύο έτη, επιλέχθηκαν **26 σχέδια** (19 το 2000, 7 το 2001). Η συνολική **χρηματοδότηση της ΕΕ ανέρχεται σε 9,9 εκατ. ευρώ** (7,2 εκατ. ευρώ το 2000, 2,7 εκατ. ευρώ το 2001). Σημειώθηκε μια γενική τάση μείωσης του αριθμού των προτάσεων, ενώ η ποιότητά τους συνολικά βελτιώθηκε. Παρά ταύτα, όσον αφορά τα σχέδια στατιστικών στοιχείων, υποβλήθηκε μικρότερος αριθμός προτάσεων από τον προσδοκώμενο και αναγκαίο.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την επιτροπή του προγράμματος θα υλοποιήσει στατιστικό πρόγραμμα εργασίας ώστε να βελτιστοποιηθούν οι διαδικασίες για τα σχέδια στατιστικών στοιχείων. Στόχος είναι ο καλύτερος συντονισμός των στατιστικών σχεδίων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του προγράμματος Leonardo da Vinci με τις δραστηριότητες της Στατιστικής Υπηρεσίας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Eurostat) και του ΟΟΣΑ.

- **Θεματικές ενέργειες**

Πρόκειται για ένα επιμέρους μέτρο στο πλαίσιο του μέτρου δοκιμαστικών σχεδίων. Στόχος του είναι η υποστήριξη ενός μικρού αριθμού σχεδίων με θέματα που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε κοινοτικό επίπεδο. Κατά το 2000, από 14 επιλέξιμες πλήρεις προτάσεις σχεδίων μόνον 2 κρίθηκαν ικανοποιητικές από άποψη ποιότητας και επιλέχθηκαν. Κατά το 2001, επιλέχθηκαν 3 σχέδια. Από τα πέντε αυτά σχέδια, ένα αφορά το πεδίο της κοινωνικής ένταξης, δύο το πεδίο της διαφάνειας και της πιστοποίησης και ένα το πεδίο της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων. Η συνολική χρηματοδότηση της ΕΕ κατά τη διετία αυτή ανήλθε σε 2,6 εκατ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 0,75% του συνολικού προϋπολογισμού. Μέχρι στιγμής η ποιότητα πολλών προτάσεων ήταν μικρότερη από την αναμενόμενη. Τούτο οφείλεται ενδεχομένως στην έλλειψη σαφήνειας στη διάταξη της απόφασης του Συμβουλίου που αφορά το εν λόγω μέτρο.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την επιτροπή του προγράμματος θα αποσαφηνίσει περαιτέρω το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω μέτρου.

- **Κοινές ενέργειες**

Οι **κοινές ενέργειες** μεταξύ του προγράμματος Leonardo da Vinci και των κοινοτικών προγραμμάτων στα πεδία της εκπαίδευσης και της νεολαίας θεωρούνται το πρώτο από βήμα προς μια συνεκτική προσέγγιση στη δια βίου μάθηση.

Μετά την επίσημη έγκριση των προγραμμάτων ΣΩΚΡΑΤΗΣ και Νεολαία κατά το 2000, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε την πρώτη ειδική πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στις αρχές του 2001. Με στόχο την ορθή διαχείριση των ενεργειών, συγκροτήθηκε **μεικτή επιτροπή** με μέλη από τις τρεις επιτροπές προγράμματος.

Ο πρώτο γύρος επιλογής ολοκληρώθηκε στα τέλη του ίδιου έτους, με τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- 3 σχέδια επιλέχθηκαν στο πλαίσιο του θέματος «μεταφορά και συγκέντρωση μονάδων κατάρτισης»,
- 3 σχέδια στο πλαίσιο του θέματος «προσανατολισμός και συμβουλευτικές υπηρεσίες» και
- 1 σχέδιο στο πλαίσιο του θέματος «πολυλειτουργικά κέντρα και ηλεκτρονική μάθηση».

Διατέθηκε συνολική **χρηματοδότηση από την ΕΕ της τάξης των 1,8 εκατ. ευρώ περίπου** (0,6 εκατ. ευρώ από το πρόγραμμα Leonardo da Vinci).

Μελλοντικά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διευρύνει σημαντικά το πεδίο εφαρμογής των κοινών ενεργειών, συμπεριλαμβάνοντας άλλες διαστάσεις και προγράμματα, και θα αυξήσει τον προϋπολογισμό. Για το γύρο επιλογής του 2002 διατίθεται συνολική χρηματοδότηση ύψους 3,5 εκατ. ευρώ (1,2 εκατ. ευρώ από το πρόγραμμα Leonardo da Vinci).

4.4. Το δίκτυο Euroguidance

Το Euroguidance είναι το ευρωπαϊκό δίκτυο των εθνικών κέντρων τεκμηρίωσης για τον επαγγελματικό προσανατολισμό. Το δίκτυο, το οποίο ιδρύθηκε το 1992-1993, επί του παρόντος περιλαμβάνει περισσότερα από **50 κέντρα** από όλες τις συμμετέχουσες χώρες, συγχρηματοδοτούμενα από το πρόγραμμα Leonardo da Vinci και τις αντίστοιχες εθνικές αρχές. Κατά την πρώτη διετία του προγράμματος, η κοινοτική συγχρηματοδότηση ανήλθε σε **3,1 εκατ. ευρώ** (2000: 1,5 εκατ. ευρώ, 2001: 1,6 εκατ. ευρώ).

Κατά τα έτη 2000 και 2001, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέβη σε **εξορθολογισμό των στόχων** του δικτύου. Το Euroguidance επί του παρόντος προάγει πρωταρχικά την κινητικότητα στην Ευρώπη α) παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με τις ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης κυρίως για τους εργαζόμενους στον επαγγελματικό προσανατολισμό, αλλά και για πολίτες, εταιρίες και ιδρύματα και β) υποστηρίζοντας την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και τους τίτλους σπουδών στην Ευρώπη. Στα απτά αποτελέσματα περιλαμβάνονται πλήθος σεμιναρίων, καθώς επίσης δημοσιεύσεις, βιβλία και ενημερωτικό υλικό.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτίθεται να αξιοποιήσει το δίκτυο Euroguidance για την υλοποίηση της δια βίου μάθησης. Στην πρωτοβουλία της Επιτροπής να δημιουργήσει μια πανευρωπαϊκή **ηλεκτρονική πύλη για τις ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης**, τα κέντρα τεκμηρίωσης θα ενεργούν ως τοπικές ομάδες της πύλης που θα συμβάλλουν στην έναρξη της δοκιμαστικής λειτουργίας της τον Οκτώβριο του 2002. Επιπλέον, το δίκτυο θα έχει κρίσιμο ρόλο στο **ευρωπαϊκό φόρουμ προσανατολισμού**, το οποίο θα ξεκινήσει το 2002 και θα συμβάλλει στην προσέγγιση του επαγγελματικού προσανατολισμού υπό το πρίσμα της δια βίου μάθησης.

4.5. Συμμετοχή στα σχέδια και ομάδες στόχοι

4.5.1. Συμμετοχή των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ

Στην τελική έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το πρώτο στάδιο του προγράμματος (1995-1999) αναγνωρίζεται ότι η συμμετοχή επιχειρήσεων, ιδίως μικρών και μεσαίων (ΜΜΕ), ήταν μικρότερη από την προσδοκώμενη. Δεδομένου ότι η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα είναι αποφασιστικής σημασίας για την οικονομία, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την κατάρτιση στην Ευρώπη, η Επιτροπή προτίθεται να αυξήσει τη συμμετοχή τους κατά το δεύτερο στάδιο του προγράμματος.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται ο αριθμός και το ποσοστό όλων των **υπεύθυνων προώθησης και εταίρων των σχεδίων που συμμετείχαν στις προκαταρτικές προτάσεις της διαδικασίας Β για το έτος επιλογής 2001** (σύμφωνα με την αυτοαξιολόγηση στα έντυπα υποβολής υποψηφιοτήτων):

Είδος οργανισμού	Αριθμός	% επί του συνόλου
Μικρή και μεσαία επιχείρηση (με λιγότερους από 250 εργαζόμενους)	1 097	16,0
Μεγάλη επιχείρηση (με περισσότερους από 250 εργαζόμενους)	195	2,8
Ομιλος ή ένωση επιχειρήσεων	138	2,0
Οργανισμός κατάρτισης	1 757	25,6
Πανεπιστήμιο	1 117	16,3
Άλλοι οργανισμοί	2 555	37,3

Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι το 20% περίπου του συνόλου των εκτελούντων σχέδια και των εταίρων των σχεδίων αυτοχαρακτηρίζεται ως επιχειρήσεις (βλ. τις πρώτες τρεις σειρές). Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις είναι η τρίτη συνηθέστερη κατηγορία οργανισμού που συμμετέχει στο πρόγραμμα (16% του συνόλου των υπεύθυνων προώθησης και εταίρων των σχεδίων). Επίσης οι ΜΜΕ είναι η συνηθέστερη κατηγορία οργανισμού που συμμετέχει σε σχέδια που αφορούν τις ίσες ευκαιρίες για τους άνδρες και τις γυναίκες και κατατάσσονται δεύτερες όσον αφορά τον αριθμό των σχεδίων που απευθύνονται σε άτομα με ειδικές ανάγκες (βλ. παρακάτω). Ο λόγος μπορεί να είναι ότι αυτού του είδους τα σχέδια είναι έντονα προσανατολισμένα στην απασχόληση, γεγονός που καθιστά απαραίτητη τη συμμετοχή επιχειρήσεων.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι, αν και οι επιχειρήσεις συμμετέχουν ως εταίροι, σπανίως υποβάλλουν προτάσεις σχεδίων ή αναλαμβάνουν την εκτέλεση σχεδίων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει ότι αυτό οφείλεται μάλλον στο γεγονός ότι οι διαδικασίες υποβολής προτάσεων εξακολουθούν να είναι υπερβολικά γραφειοκρατικές για τις επιχειρήσεις. Ως εκ τούτου, **η περαιτέρω απλούστευσή τους** θα αυξήσει κατά πάσα πιθανότητα και τη συμμετοχή των επιχειρήσεων ως υπευθύνων προώθησης.

Στοχεύοντας στην περαιτέρω αποσαφήνιση της πραγματικής συμμετοχής σε δοκιμαστικά σχέδια και σε σχέδια κινητικότητας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα αναθέσει **την εκπόνηση μελέτης** σχετικά με το συγκεκριμένο θέμα στο εγγύς μέλλον. Τα πορίσματα της μελέτης θα συμβάλλουν στην περαιτέρω ενθάρρυνση των επιχειρήσεων ιδίως των ΜΜΕ ώστε να συμμετάσχουν περισσότερο στο πρόγραμμα.

4.5.2. Ίσες ευκαιρίες για τους άνδρες και τις γυναίκες

Το θέμα αυτό αποτελούσε στόχο και του πρώτου σταδίου του προγράμματος, καθώς και πεδίο προτεραιότητας για δράση στο πλαίσιο των κοινοτικών πολιτικών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην τελική της έκθεση σχετικά με το πρώτο στάδιο του προγράμματος αναγνώρισε ότι τα αποτελέσματα όσον αφορά τα δεδομένα, τα σχέδια και τον αντίκτυπο ήταν μέτρια. Στο δεύτερο στάδιο, το πεδίο των ίσων ευκαιριών για τους άνδρες και τις γυναίκες αναδεικνύεται σε εγκάρσιο στόχο του προγράμματος.

Τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι ειδικά στα **σχέδια κινητικότητας** υπάρχει μεγάλη συμμετοχή γυναικών. Το **ποσοστό των γυναικών που συμμετείχαν σε μέτρα κινητικότητας κατά την περίοδο 2000-2001 στο πλαίσιο του προγράμματος Leonardo da Vinci ήταν σταθερά υψηλό:**

Ομάδα στόχος σχεδίων κινητικότητας	2000	2001
	% γυναικών	% γυναικών
Άτομα σε αρχική επαγγελματική κατάρτιση	54	57
Σπουδαστές	57	52
Νέοι εργαζόμενοι και νέοι πτυχιούχοι	57	50
Διευθυντές προσωπικού επιχειρήσεων, εκπαιδευτές κ.λπ.	54	47
Εκπαιδευτές στο πεδίο των γλωσσικών ικανοτήτων	74	56
Σύνολο	55	53

(Πηγή: Υπολογισμός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βάσει των στοιχείων που παρείχαν οι εθνικές υπηρεσίες στις 25.02.02)

Η κατάσταση διαφέρει ως ένα βαθμό όσον αφορά τα **δοκιμαστικά σχέδια που ασχολούνται με την ισότητα των ευκαιριών για τους άνδρες και τις γυναίκες**. Γενικά τα σχέδια στο πλαίσιο του προγράμματος Leonardo da Vinci ασχολούνται με τις ανάγκες περισσότερων από μίας ομάδων στόχων και κατά συνέπεια η ισότητα των ευκαιριών συχνά συμπεριλαμβάνεται σε σχέδια που απευθύνονται γενικότερα σε μειονεκτούσες ομάδες. **Δέκα σχέδια (σε σύνολο 496 σχεδίων των διαδικασιών Β και Γ) με χρηματοδότηση από την ΕΕ ίση με 4,7 εκατ. ευρώ ασχολούνται ειδικά με τις ίσες ευκαιρίες για τους άνδρες και τις γυναίκες.**

Ωστόσο, εκτός από τον αριθμό των σχεδίων, πρέπει να συνεκτιμηθεί ο **πιθανός αντίκτυπός τους**. Γενικά, τα εν λόγω σχέδια προάγουν την απασχολησιμότητα και την πρόσβαση των γυναικών σε θέσεις εργασίας, με την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών σε κατάρτιση που δημιουργεί ευκαιρίες απασχόλησης σε τομείς στους οποίους οι θέσεις εργασίας αυξάνονται ή σε παραδοσιακά ανδροκρατούμενους τομείς, π.χ. μέσω στοχοθέτησης. Τα σχέδια συμβάλλουν στην κάλυψη των κενών κατάρτισης και/ή στην ισορροπία των φύλων σε συγκεκριμένους τομείς. Στους εν λόγω τομείς περιλαμβάνονται παραδοσιακά γυναικοκρατούμενοι τομείς, όπως η υγεία και η περίθαλψη, η διοίκηση και η εξυπηρέτηση πελατών, αλλά και ανδροκρατούμενοι τομείς όπως η τεχνολογία της πληροφορίας και οι μεταφορές. Τα σχέδια θα προσφέρουν μια επισκόπηση των βέλτιστων πρακτικών γυναικών σε επιστημονικές σταδιοδρομίες, γεγονός που μέσω της διάδοσης θα έχει αντίκτυπο στο πλαίσιο των πρακτικών διαρκούς επιμόρφωσης/επαναπροσανατολισμού στις ΜΜΕ. Τα εν λόγω σχέδια δημιουργούν πραγματικές ευκαιρίες αμφισβήτησης των στερεοτύπων των δύο φύλων.

Εταίροι σε αυτά τα 10 διακρατικά σχέδια είναι 125 περίπου οργανισμοί από 19 συμμετέχουσες χώρες. Γενικά, οι ΜΜΕ πρωτοστατούν ως εταίροι στα σχέδια για τις ίσες ευκαιρίες των ανδρών και των γυναικών και ακολουθούν οι οργανισμοί κατάρτισης και τα ερευνητικά κέντρα.

Κατά τα έτη 2000 και 2001, πολλές **δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής** στόχευαν στην **ευαισθητοποίηση** όσον αφορά τη σημασία των ίσων ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες. Σκοπός ήταν να καταστούν οι ίσες ευκαιρίες **ποιοτικό θέμα** για το σύνολο του προγράμματος. Τον Ιανουάριο του 2000, δημοσιεύθηκαν κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης των ίσων ευκαιριών στο πλαίσιο του προγράμματος. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε οδηγό για τις μεθόδους αξιολόγησης του αντικτύπου των σχεδίων όσον αφορά τις ίσες ευκαιρίες για άνδρες και γυναίκες σε ειδικό ιστοχώρο, ο οποίος συνδέεται και με μια ειδική βάση δεδομένων αναζήτησης εταίρων για σχέδια.

Προκειμένου να αναδειχθεί περαιτέρω το θέμα αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων αξιολόγησης για το έτος 2002, θα δώσει προτεραιότητα στις ίσες ευκαιρίες για άνδρες και γυναίκες. Πιο συγκεκριμένα, η Επιτροπή θα αναθέσει την εκπόνηση **μελέτης με θέμα τον αντίκτυπο στις ίσες ευκαιρίες για τους άνδρες και τις γυναίκες των κοινοτικών προγραμμάτων για την εκπαίδευση και τον πολιτισμό.**

4.5.3. Συμμετοχή των υποψήφιων χωρών

Εκτός από τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, με την απόφαση του Συμβουλίου δίνεται δυνατότητα συμμετοχής στο πρόγραμμα και στις συνδεδεμένες χώρες της κεντρικής και της ανατολικής Ευρώπης, καθώς επίσης στην Κύπρο, στη Μάλτα και στην Τουρκία. Το 2000, τα συμβούλια σύνδεσης ενέκριναν τις αναγκαίες συμφωνίες με όλες σχεδόν τις υποψήφιες χώρες. Ένα νέο χαρακτηριστικό σε σύγκριση με το πρώτο στάδιο του προγράμματος είναι ότι η χρηματοδοτική συνεισφορά που πρέπει να καταβληθεί από τις εν λόγω χώρες για τη συμμετοχή τους (το «εισιτήριο εισόδου») **δεν συνδυάζεται πλέον με «εύλογη απόδοση».**

Όλες οι υποψήφιες χώρες κατέβαλαν «εισιτήριο εισόδου» ύψους 47,1 εκατ. ευρώ περίπου κατά τα έτη 2000 και 2001 (εκτός των «διαχειριστικών δαπανών»), το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό 14%. Από τα 496 σχέδια των διαδικασιών Β και Γ των ετών 2000 και 2001, **71 σχέδια** υποβλήθηκαν από προτείνοντες από τις 12 υποψήφιες χώρες. Ιδιαίτερη προτεραιότητα των προτεινόντων από τις υποψήφιες χώρες αποτελούν τα **σχέδια γλωσσικών**

ικανοτήτων (16 σε σύνολο 45 σχεδίων). Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι ο βαθμός συμμετοχής τους είναι γενικά συγκρίσιμος με το συνολικό ειδικό βάρος τους και ότι οι υπεύθυνοι προώθησης ακολουθούν ορισμένες προτεραιότητες. Ωστόσο υπάρχουν ανισορροπίες, ιδίως στη διαδικασία Γ, όπου σε σύνολο 55 επιλεγμένων σχεδίων μόνον ένα ήταν υπογήφιας χώρας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σκοπεύει να εξαλείψει αυτές τις ανισορροπίες. Ως πρώτο βήμα, στις επικείμενες αξιολογήσεις και σε ειδικές μελέτες θα αναλυθεί η συμμετοχή των εν λόγω χωρών και θα γίνουν συστάσεις για τη βελτίωση της πρόσβασης.

Η μόνη υπογήφια χώρα η οποία δεν συμμετέχει ακόμη είναι η **Τουρκία**. Κατά τη στιγμή της σύνταξης της παρούσας έκθεσης, η συμμετοχή της εξακολουθούσε να βρίσκεται σε προπαρασκευαστικό στάδιο.

5. ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

5.1. Παρακολούθηση των υφιστάμενων σχεδίων

Υπάρχουν δύο είδη παρακολούθησης: **παρακολούθηση των επιμέρους σχεδίων** και **συλλογική θεματική παρακολούθηση**. Η παρακολούθηση των επιμέρους σχεδίων είναι μια συνεχής διαδικασία και αφορά όλα τα συμβατικά και διοικητικά ζητήματα που σχετίζονται με κάθε σχέδιο από την έναρξή του. Η παρακολούθηση αυτή διεξάγεται από τις εθνικές υπηρεσίες (σχέδια διαδικασιών Α και Β) και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (σχέδια διαδικασίας Γ).

Όσον αφορά τη **συλλογική θεματική παρακολούθηση**, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την επιτροπή του προγράμματος αποφάσισε το 2001 να καθιερώσει αυτή τη δυναμική διαδικασία ώστε να δοθεί η ευκαιρία αμοιβαίου εμπλουτισμού των σχεδίων και παρακολούθησης της προόδου τους, καθώς επίσης βελτίωσης της υλοποίησης του προγράμματος μέσω των εμπειριών που θα αποκτηθούν από τα σχέδια.

Ως εκ τούτου, η συλλογική θεματική παρακολούθηση ουσιαστικά ξεκίνησε στα τέλη του 2001. Σύμφωνα με τις προτεραιότητες του προγράμματος και την τρέχουσα ανάπτυξη πολιτικών για την επαγγελματική κατάρτιση, επιλέχθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την επιτροπή του προγράμματος **πέντε θέματα**:

1. Ένταξη προβληματικών ομάδων στην αγορά εργασίας
2. Ανάπτυξη δεξιοτήτων στις επιχειρήσεις, ιδίως στις ΜΜΕ
3. Προσαρμογή της παρεχόμενης κατάρτισης και νέες μέθοδοι κατάρτισης — η ποιότητα της κατάρτισης
4. Διαφάνεια, αξιολόγηση και επικύρωση
5. Ηλεκτρονική μάθηση

Επιπλέον, έγινε πιο στενή παρακολούθηση της εξέλιξης των σχεδίων γλωσσικών ικανοτήτων. Παράλληλα με τη συμμετοχή τους στη συλλογική θεματική παρακολούθηση, οι συμμετέχοντες στα εν λόγω σχέδια προσκλήθηκαν επίσης σε ειδικά σεμινάρια προκειμένου να συζητηθούν θέματα που άπτονται των δραστηριοτήτων τους.

Τον Ιανουάριο του 2002, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με τις εθνικές υπηρεσίες ενέκρινε ένα **διετές πρόγραμμα εργασιών** σχετικά με τα πέντε αυτά θέματα. Οι εργασίες θα πραγματοποιηθούν από κοινού από τις επικεφαλής εθνικές υπηρεσίες και τις συνδεδεμένες υπηρεσίες υπό την εποπτεία της Επιτροπής. Θα συμμετέχουν επίσης το Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (CEDEFOP) ή άλλα φόρουμ εφόσον κριθεί αναγκαίο.

Για το 2002, έχουν προγραμματιστεί οι ακόλουθες εργασίες:

- εντοπισμός και ομαδοποίηση όλων των σχεδίων των διαδικασιών Β και Γ κατά θέμα,
- δημιουργία μιας θεματικής βάσης δεδομένων προσβάσιμης μέσω του διαδικτύου,
- συνεργασία με διάφορα φόρουμ σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο (κοινωνικοί εταίροι, αρμόδιοι για τη λήψη αποφάσεων, εμπειρογνώμονες κ.λπ.),
- εκπόνηση ενός ενημερωτικού φυλλαδίου για την επίδειξη των σχεδίων.

5.2. Διάδοση των αποτελεσμάτων των σχεδίων στο πλαίσιο του Leonardo da Vinci

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα ανέπτυξε μια **στρατηγική προσέγγιση στη διάδοση των αποτελεσμάτων του πρώτου και του δεύτερου σταδίου του προγράμματος**. Η διάδοση πρέπει να αποτελέσει προϋπόθεση για όλα τα σχέδια. Όλες οι προτάσεις που υποβάλλονται πρέπει να περιλαμβάνουν σχέδιο διάδοσης. Κατά συνέπεια, η διάδοση αποτελεί ποιοτικό κριτήριο για την επιλογή των σχεδίων.

Το πρώτο στάδιο του προγράμματος (1995-1999) **κληροδότησε** σημαντικό αριθμό εμπειριών και προϊόντων:

- 7.300 περίπου σχέδια κινητικότητας με 127.000 συμμετέχοντες, τα οποία περιλαμβάνουν πλήθος εμπειριών σχετικά με την κινητικότητα και
- 3.300 περίπου διακρατικά δοκιμαστικά σχέδια σε όλα τα μέτρα, καθένα από τα οποία προσφέρει συγκεκριμένο προϊόν με τη μορφή αυτοτελών ενοτήτων κατάρτισης, προγραμμάτων σπουδών, αναλύσεων κ.λπ.

Η διάδοση των αποτελεσμάτων αυτών αναγνωρίστηκε ως αδυναμία του πρώτου σταδίου του προγράμματος (1995-1999). Μετά τη δημοσίευση της τελικής της έκθεσης σχετικά με το πρώτο στάδιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέβη σε σειρά συγκεκριμένων ενεργειών για τη βελτίωση της διάδοσης των αποτελεσμάτων των σχεδίων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του πρώτου σταδίου του προγράμματος.

Ως πρώτο σημαντικό βήμα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγκέντρωσε το διαθέσιμο υλικό και δημιούργησε μια **βάση δεδομένων των προϊόντων στο διαδίκτυο**. Η βάση προσφέρει δυνατότητα αναζήτησης δεδομένων βάσει συναφών κριτηρίων αναζήτησης και είναι ανοιχτή στο κοινό. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ετοιμάζει επί του παρόντος σειρά φυλλαδίων που πρόκειται να διανεμηθούν στο ευρύ κοινό. Το υλικό αυτό, το οποίο θα είναι διαθέσιμο σε έντυπη μορφή και στον ιστοχώρο σε πολλές γλώσσες, περιλαμβάνει πληροφορίες για τα σχέδια με τις βέλτιστες πρακτικές σε ένα δεδομένο πεδίο, π.χ. «Γυναίκες και τεχνικά επαγγέλματα» ή «Κατάρτιση και υγειονομική περίθαλψη».

Οι εργασίες για την ολοκλήρωση και τη βελτίωση της βάσης δεδομένων των αποτελεσμάτων θα συνεχιστούν.

Από το 2003 και μετά θα απαιτείται από τα σχέδια που επιλέγονται η δημιουργία ενός ιστοχώρου στον οποίο θα παρουσιάζονται η πρόοδος και (τα ενδιάμεσα) αποτελέσματα στο διαδίκτυο. Οι ιστοχώροι των σχεδίων θα συνδέονται με την κοινοτική βάση δεδομένων.

5.3. Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των σχεδίων στο πλαίσιο του Leonardo da Vinci

Με τον όρο αξιοποίηση νοείται η **διαδικασία ενίσχυσης ή βελτιστοποίησης των αποτελεσμάτων των σχεδίων μέσω του πειραματισμού και της εκμετάλλευσής τους** με στόχο την αύξηση της αξίας και του αντικτύπου τους.

Έχει ήδη διενεργηθεί **ανάλυση 800 περίπου** αποτελεσμάτων σχεδίων που ξεκίνησαν κατά τα έτη 1995, 1996 και 1997. Τα αποτελέσματα των σχεδίων που ξεκίνησαν κατά τα έτη 1998 και 1999 αναλύονται μόλις γίνονται διαθέσιμα.

Ένα έγγραφο προς συζήτηση το οποίο εκπονήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και περιλαμβάνει αρκετές ιδέες οι οποίες προορίζονται να διαμορφώσουν τη μελλοντική στρατηγική για την αξιοποίηση των προϊόντων του προγράμματος Leonardo da Vinci συζητήθηκε σε διάσκεψη στο πλαίσιο της ισπανικής Προεδρίας (Μαδρίτη 29-30 Απριλίου 2002).

Γίνονται ορισμένες συγκεκριμένες προτάσεις με στόχο τη βελτίωση των συνθηκών ανάπτυξης των σχεδίων και την αύξηση της δυνατότητας μεταφοράς των αποτελεσμάτων των σχεδίων στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και στις πρακτικές των επιχειρήσεων. Τονίζεται η σημασία της **διασύνδεσης των δραστηριοτήτων παρακολούθησης, αξιολόγησης και αξιοποίησης**.

Γίνεται σειρά συστάσεων ώστε να εξασφαλιστεί ότι τα αποτελέσματα των σχεδίων θα διοχετεύονται στη θεσμοθετημένη πρακτική και ότι τα διδάγματα που αντλούνται από το πρόγραμμα **θα μεταφέρονται στην ανάπτυξη πολιτικών**. Μεταξύ των προτεινόμενων μέτρων αξιοποίησης περιλαμβάνονται η διασύνδεση με άλλες κοινοτικές πρωτοβουλίες, η χρήση δικτύων για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων και η σύσταση ενός συντονιστικού μηχανισμού. Επιπλέον, υπογραμμίζεται ότι **η ευθύνη της αξιοποίησης πρέπει να επιμερίζεται** μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των κρατών μελών.

Εντοπίζονται δύο προϋποθέσεις για την αξιοποίηση: η ανάπτυξη σαφών ποιοτικών κριτηρίων τα οποία θα εφαρμόζονται σε όλη τη διάρκεια της υλοποίησης του σχεδίου και η ενεργή διάδοση των αποτελεσμάτων του. Πρέπει να θεσπιστούν αποτελεσματικά συστήματα πληροφόρησης τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο ώστε να δημοσιοποιούνται τα αποτελέσματα του προγράμματος, ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρωτοστατήσει στη θέσπιση ενεργής πολιτικής για την πληροφόρηση.

Έως το τέλος του 2002 θα εκπονηθεί **σχέδιο δράσης για την αξιοποίηση** και θα οριστικοποιηθεί η θεματική ανάλυση του πρώτου σταδίου του προγράμματος.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΚΑΙ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Η απόφαση του Συμβουλίου του 1999 με την οποία θεσπίστηκε το δεύτερο στάδιο παρέχει στέρεη βάση για τη διόρθωση πολλών διαρθρωτικών ατελειών του παρελθόντος. Κατά την έναρξη του δεύτερου σταδίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι συμμετέχουσες χώρες ανέπτυξαν όλες τις αναγκαίες δομές του προγράμματος προς όφελος των χρηστών του.

- Το πολιτικό πλαίσιο που παρέχεται από την απόφαση του Συμβουλίου και την πρόσκληση για υποβολή προτάσεων του 2000 συνέβαλε στην ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής πολιτικής για την κατάρτιση με την προοπτική της δια βίου μάθησης. Ως εκ τούτου, το πρόγραμμα προσέφερε ένα συνεκτικό και σαφές πλαίσιο στους προτείνοντες τα σχέδια ώστε να αναπτύξουν τις ιδέες τους σχετικά.

Μελλοντικά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με τα κράτη μέλη θα οργανώσει ακόμη πιο ορθολογικά τους στόχους του προγράμματος και θα ενισχύσει τη συμπληρωματικότητα μεταξύ του προγράμματος Leonardo da Vinci και άλλων συναφών κοινοτικών πολιτικών με την προοπτική της δια βίου μάθησης.

- Ο ρόλος των φορέων διαχείρισης του προγράμματος αποσαφηνίστηκε με τη συγκέντρωση των πολιτικών αρμοδιοτήτων και την αποκέντρωση των διαχειριστικών αρμοδιοτήτων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την επιτροπή του προγράμματος έλαβε τα αναγκαία μέτρα για την υλοποίηση του προγράμματος. Οι εθνικές αρχές επικουρούμενες από τις εθνικές υπηρεσίες διαχειρίστηκαν το μεγαλύτερο μέρος των κονδυλίων προς όφελος των κατά τόπους τελικών χρηστών.
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την επιτροπή του προγράμματος έλαβε σειρά αποφάσεων με στόχο τον **εξορθολογισμό, την απλούστευση και την επίσπευση** της διαχείρισης και των διαδικασιών. Κατά συνέπεια, το συνολικό κόστος της διαχείρισης παρέμεινε χαμηλό, η καταβολή της χρηματοδότησης στα σχέδια επισπεύσθηκε σημαντικά, τα τυπικά κριτήρια επιλεξιμότητας απλουστεύτηκαν και μειώθηκε η διάρκεια των διαδικασιών επιλογής, ιδίως όσον αφορά τις ενέργειες κινητικότητας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την επιτροπή του προγράμματος θα οργανώσει ακόμη πιο ορθολογικά τις διαδικασίες. Οι επικείμενες αξιολογήσεις του προγράμματος και ιδίως τα πορίσματα της εξωτερικής αξιολόγησης που προβλέπεται να διεξαχθεί το 2003, θα παράσχουν στοιχεία για την περαιτέρω βελτίωση των διαδικασιών σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου.

Οι δραστηριότητες του προγράμματος σε όλη τη διάρκεια του 2000 και του 2001 ήταν ιδιαίτερα επιτυχείς:

- Η ζήτηση για κινητικότητα υπερέβη τα διαθέσιμα κονδύλια (σε ορισμένες περιπτώσεις ήταν τρεις φορές μεγαλύτερη). Παρά ταύτα, το πρόγραμμα επιχορήγησε 32.000 δικαιούχους περίπου ετησίως, αριθμός που αντιστοιχεί σε αύξηση κατά 40% σε σύγκριση με το πρώτο στάδιο του προγράμματος.
- Τα μέτρα των δοκιμαστικών σχεδίων της διαδικασίας Β είχαν μεγάλη απήχηση και η ζήτηση υπερέβη την προσφορά και σε αυτή την περίπτωση. Επιλέχθηκαν λιγότερα αλλά μεγαλύτερα σχέδια σε σύγκριση με την περίοδο 1995-1999. Κατά συνέπεια, το σύνολο των 496 σχεδίων των διαδικασιών Β και Γ που επιλέχθηκαν γεννούν ελπίδες για την επίτευξη αξιολογικών αποτελεσμάτων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την επιτροπή του προγράμματος θα λάβει μέτρα για την ενίσχυση της ποιοτικής πτυχής των σχεδίων, γεγονός που έχει ιδιαίτερη σημασία για τα μέτρα κινητικότητας, όπου θα καταβληθεί προσπάθεια για τη βελτίωση της τεκμηρίωσης των ατομικών επιτευγμάτων εντός του 2002. Η δια βίου μάθηση θα ενισχυθεί ιδιαίτερα στα σχέδια της διαδικασίας Γ.

Όσον αφορά τη συμμετοχή στα σχέδια και τις ομάδες στόχους, τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι:

- η συμμετοχή επιχειρήσεων επί του παρόντος αντιστοιχεί στο 20% του συνόλου των εταίρων και των εκτελούντων σχέδιο, ενώ οι ΜΜΕ αποτελούν το τρίτο μεγαλύτερο είδος οργανισμού
- οι ίσες ευκαιρίες για τους άνδρες και τις γυναίκες αποτελούν μian ιδιαίτερα σημαντική πτυχή στο πλαίσιο των μέτρων κινητικότητας, ενώ το 55% του συνόλου των δικαιούχων είναι γυναίκες
- οι νομικές προϋποθέσεις για τους προτείνοντες σχέδιο από τις υποψήφιες χώρες εξισώνονται σταδιακά με τις προϋποθέσεις που ισχύουν για τις άλλες χώρες. Η συμμετοχή τους στα διάφορα μέτρα αντικατοπτρίζει τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντά τους.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου θα συμβάλλει στην αύξηση της συμμετοχής συγκεκριμένων ομάδων στόχων και των υπονήφιων χωρών. Ως πρώτο βήμα, στις επικείμενες αξιολογήσεις και μελέτες θα αναλυθούν τα κατάλληλα μέτρα για την περαιτέρω βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων, των γυναικών και των υπεύθυνων προώθησης των υπονήφιων χωρών στο πρόγραμμα.

- Η διάδοση των αποτελεσμάτων του πρώτου σταδίου του προγράμματος (1995-1999) έχει ήδη δρομολογηθεί. Πολλές πρωτοβουλίες μεταξύ των οποίων μια περιεκτική βάση δεδομένων έχουν ήδη τεθεί σε εφαρμογή καθώς και μια στρατηγική προσέγγιση της διάδοσης με στενή συνεργασία της Επιτροπής με τις εθνικές υπηρεσίες.
- Η συλλογική θεματική παρακολούθηση των υφιστάμενων σχεδίων ξεκίνησε πρόσφατα με τη θέσπιση πέντε θεματικών ομάδων.
- Η έννοια της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων όλων των σχεδίων αποσαφηνίστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και θεωρείται ότι σημαίνει την ενίσχυση των αποτελεσμάτων των σχεδίων μέσω του πειραματισμού και της εκμετάλλευσής.

Η Ευρωπαϊκή επιτροπή θα εντείνει στο εγγύς μέλλον τις προσπάθειες μεταφοράς των αποτελεσμάτων του προγράμματος στην ανάπτυξη πολιτικών. Για το ειδικό πεδίο της αξιοποίησης θα καταρτιστεί σχέδιο δράσης έως το τέλος του 2002.

Συνοψίζοντας, τα πρώτα δύο έτη υλοποίησης του δεύτερου σταδίου του προγράμματος Leonardo da Vinci κρίνονται εν γένει αποτελεσματικά και αποδοτικά. Στο μέλλον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε στενή συνεργασία με την επιτροπή του προγράμματος θα **βελτιώσει περαιτέρω τις δυνατότητες** του προγράμματος με την προοπτική της δια βίου μάθησης και προς όφελος των χρηστών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Ο ακόλουθος πίνακας αποτελεί επισκόπηση των δραστηριοτήτων του προγράμματος όσον αφορά τις εισροές (εκ των υστέρων προϋπολογισμός) και τις εκροές (αριθμός δικαιούχων επιχορήγησης κινητικότητας και αριθμός σχεδίων):

	Προϋπολογισμός σε εκατ. ευρώ			2000	2001	Σύνολο
	2000	2001	Σύνολο	Αριθμός σχεδίων / δικαιούχων		
<i>Διαδικασία Α</i>	69,3	71,8	141,1	2.550/	2.250/	4.800/
Κινητικότητα				37.500	38.000	75.500

				Αριθμός σχεδίων		
<i>Διαδικασία Β</i>	69,6	74,9	144,5			
Δοκιμαστικά σχέδια	59,6	64,4	124,0	174	199	373
Γλωσσικές ικανότητες	6,6	6,9	13,5	20	25	45
Διακρατικά δίκτυα	3,4	3,6	7,0	11	12	23
<i>Διαδικασία Γ</i>	11,1	8,0	19,1			
Υλικό αναφοράς	7,2	2,7	9,9	19	6	25
Θεματικές ενέργειες	1,0	1,6	2,6	2	3	5
Κοινές ενέργειες	---	0,6	0,6	---	6	6
(σχέδια οργανισμών EUR)	2,9	3,1	6,0	9	10	19
Σύνολο Β και Γ				235	261	496

<i>Συνοδευτικά μέτρα</i>	15,0	15,7	30,7
Δίκτυο Euroguidance	1,5	1,6	3,1
Διάφορα	2,5	2,8	5,3

Εθνικές υπηρεσίες	11,0	11,3	22,3
<i>Διαχειριστικές δαπάνες</i>	5,6	5,5	<i>11,1</i>
Τεχνική βοήθεια (σε επίπεδο ΕΕ)	4,4	3,3	7,7
Διάφορα	1,2	2,2	3,4

Συνολικός προϋπολογισμός	170,6	175,9	346,5
---------------------------------	--------------	--------------	--------------

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II : Ανάλυση χρηματοδότησης (σε €) κατά συμμετέχουσα χώρα και κατά μέτρο (AGN = συγχρηματοδότηση εθνικών υπηρεσιών)

Ετος=>	2.000					2.001					
	Χώρα	Διαδ. Α	Διαδ. Β	Διαδ. Γ	AGN	Σύνολ.	Διαδ. Α	Διαδ. Β	Διαδ. Γ	AGN	Σύνολ.
A	1.522.634	2.519.614	0	0	452.411	4.494.659	1.502.520	2.812.498	0	466.210	4.781.228
B (nl)	954.787	1.241.105	0	0	265.233	2.461.125	993.442	1.418.612	0	252.467	2.664.521
B (fr)	677.327	952.845	0	0	188.839	1.819.011	704.750	1.209.758	0	179.101	2.093.609
B (de)	33.308	533.277	0	0	16.412	582.997	34.657	0	0	8.807	43.464
D	11.454.466	7.555.557	2.353.479	0	936.057	22.299.559	11.981.140	9.633.725	548.580	1.266.350	23.429.795
DK	1.003.101	1.478.546	0	0	377.862	2.859.509	1.039.455	1.525.984	0	416.339	2.981.778
E	6.798.169	5.867.811	859.980	0	950.666	14.476.626	7.106.395	6.515.268	0	902.612	14.524.275
EL	2.075.869	2.253.507	344.719	0	400.602	5.074.697	2.162.551	2.200.033	1.251.838	376.864	5.991.286
F	8.144.309	7.032.672	442.022	0	668.790	16.287.793	8.515.793	7.444.045	363.511	1.083.227	17.406.576
FIN	1.167.815	2.190.482	381.450	0	405.013	4.144.760	1.083.661	2.290.719	0	389.252	3.763.632
I	8.963.113	6.868.641	1.319.858	0	1.002.606	18.154.218	9.372.907	7.114.881	1.411.053	1.040.280	18.939.121
IRL	1.257.460	1.473.304	0	0	249.161	2.979.925	894.121	1.601.000	0	301.831	2.796.952
L	351.658	1.137.636	438.487	0	217.800	2.145.581	357.450	980.541	0	212.675	1.550.666
NL	2.421.339	2.332.288	453.898	0	564.618	5.772.143	2.524.266	2.444.695	0	490.063	5.459.024
P	1.981.812	1.951.438	556.385	0	343.764	4.833.399	2.064.082	2.178.661	0	398.736	4.641.479
S	1.544.237	1.863.205	0	0	456.624	3.864.066	1.605.978	2.143.882	0	462.647	4.212.507
UK	7.419.458	7.486.252	544.410	0	1.038.606	16.488.726	7.756.832	7.664.151	791.439	1.030.000	17.242.422
Σύνολο ΕΕ-15	57.770.862	54.738.180	7.694.688	0	8.535.064	128.738.794	59.700.000	59.178.453	4.366.421	9.277.461	132.522.335
ISL	339.003	898.807	0	0	270.667	1.508.477	350.322	615.156	0	270.667	1.236.145
FL	100.000	380.000	0	0	54.715	534.715	100.000	0	0	84.898	184.898
N	908.209	1.519.456	0	0	392.050	2.819.715	938.535	1.645.489	0	392.050	2.976.074
Σύν. ΕΖΕΣ/ΕΟΧ	1.347.212	2.798.263	0	0	717.432	4.862.907	1.388.857	2.260.645	0	747.615	4.397.117
BG	1.218.000	1.944.784	606.024	0	128.325	3.897.133	1.252.482	1.415.436	0	132.480	2.800.398
CY	α.α.	α.α.	α.α.	0	α.α.	0	192.096	314.001	0	30.198	536.295
CZ	1.028.804	1.969.447	0	0	177.945	3.176.196	1.057.949	1.620.094	0	166.306	2.844.349
EE	330.078	367.581	0	0	31.410	729.069	339.112	428.080	0	48.878	816.070
HU	1.028.804	2.059.102	0	0	116.476	3.204.382	1.057.949	1.511.222	0	166.312	2.735.483
LT	539.574	443.394	0	0	72.750	1.055.718	554.763	831.876	0	87.210	1.473.849
LV	446.194	391.747	0	0	77.346	915.287	458.780	619.972	0	72.143	1.150.895
MT	257.300	α.α.	α.α.	0	29.000	286.300	174.227	334.863	0	27.389	536.479
PL	2.489.998	2.136.000	0	0	364.914	4.990.912	2.560.602	2.845.641	0	250.000	5.656.243
RO	1.742.958	1.909.412	0	0	140.291	3.792.661	1.792.218	1.939.347	0	140.871	3.872.436
SI	390.166	576.790	0	0	64.122	1.031.078	400.000	542.876	0	63.077	1.005.953
SK	829.864	354.015	0	0	50.246	1.234.125	853.669	1.016.609	0	60.013	1.930.291
Σύν. υπρω. χz	10.301.740	12.152.272	606.024	0	1.252.825	24.312.861	10.693.847	13.420.017	0	1.244.877	25.358.741
Σύνολο	69.419.814	69.688.715	8.300.712	0	10.505.321	157.914.562	71.782.704	74.859.115	4.366.421	11.269.953	162.278.193